

על הסכין

רב-פקד ענת בשן

בשנת 2004 חלה עלייה של 26% בשימוש בסכינים ובאולרים ע"י בני-נוער ● חיסול החשבונות נעשה, בדרך-כלל, מחוץ לכותלי בית-הספר ● והסיבה - פגיעה בכבוד ● וגם הבנות אוחדות בו, בסכין ● על תופעת הסכינאות בקרב תלמידים

הוא הסתכל על החברה שלי במבט כאילו הוא רוצה אותה, אז דקרת אותו..."

"הוא אמר על החברה שלי שהיא נותנת, אז הכנסתי בו סכין..."
"הוא התחיל לריב איתי, כי הסתכלתי על הבנות והרביץ לי. אז הבאתי סכין יפנית וחתכתי אותו ביד..."

שלושה מקרים מתוך רבים אחרים. תלמידי בתי-ספר. ריב על תשומת לבן של בנות. אלימות. דקירות.

על שלב ההידברות והשכנוע, ויותר מכך - אם הם נקלעים לחוסר אונים, תמיד פתוחה בפניהם האפשרות לברוח ולהתלונן במשטרה. אם הם לא עושים זאת, הם בוחרים בעצמם ולעצמם את האפשרות שיירצחו או לחלופין - ירצחו.

"הבורות הרבה בנושא בקרב חלק מאוכלוסיית ההורים, וחוסר הבנתם, שהשימוש באולר או בסכין או נשיאתם, עלול להוביל את ילדיהם למעשה רצח או חלילה - למוות, מאפשרים לבני-הנוער להמשיך ולשאת על גופם את כלי התקיפה האלה", מציינת סנ"ץ בן-ברוך. "בקרב ההורים קיימת מעין הסכמה שבשתיקה, שנשיאת אולר או סכין אינה יכולה להזיק, וחלקם אינם מודעים כלל לעובדה, שעצם נשיאתם היא כבר בבחינת עבירה".

פצירה דו-שימושית

בשש השנים האחרונות, הולך וגדל חלקן של הבנות-הקטינות בפשיעה, בעיקר בעבירות סמים ובעבירת תקיפה (בפצירה או באולר). גם אצלן - בשל הפגיעה בכבודן.

ברוב המקרים, חוברות מספר נערות יחדיו כנגד ילדה אחת, כפי היא 'לקחה את החבר' של אחת מהן או התחצפה וריכלה על אחרת. היו מקרים, שבהם פעלו הבנות מתוך רוע לשמו, רוע בלתי מוסבר, בשל עניינים שוליים, לכאורה - הן מכות, סוקלות באבנים, גוזזות את שיער קורבנותיהן ואף מכבות על גופן סיגריות בוערות (בפינת העישון בבית-הספר, בלי שאיש ישמע או ידע). אם עד לפני כשש שנים, הייתה פשיעת הנוער בישראל ברובה פשיעה של בנים (רק 2.9% מכלל הקטינים המעורבים בפלילים בשנת 1998 היו בנות), הרי שבשנה החולפת, 9.3% מהקטינים המעורבים בפלילים היו בנות.

"השימוש בסמים ובאלימות רווח בקרב בני-נוער מכל שכבות האוכלוסייה", מציינת סנ"ץ ד"ר סוזי בן-ברוך, "אך בעוד שבני-נוער משכבה סוציו-אקונומית נמוכה רואים בסמים מפלט, ובשל השימוש בו גוברת אלימותם, הרי שהנוער מהשכבה הסוציו-אקונומית הגבוהה, רואה בסמים חלק מהעינוג העצמי, ואינו חושב על ההשלכות, הנובעות משימוש זה".

בחודש אפריל 2000 עבר בקריאה שלישית בכנסת התיקון לסעיף 186 לחוק העונשין - החזקת אגרופן או סכין שלא כדין. על-פי תיקון זה לחוק, חל איסור על נשיאת כלי תקיפה (סכין, אולר או אגרופן מכל סוג שהוא) במוסדות חינוך, במועדונים, בפאבים, בדיסקוטקים ובמרכזי בידור. המחזיק אחד מכלי תקיפה אלה עובר עבירה מסוג פשע, ודינו - חמש שנות מאסר.

למרות החוק החדש, למרות הפרסום הרב באמצעי התקשורת ולמרות האכיפה המוגברת, נרשמה בשנת 2004 עלייה של 26% בשימוש בסכינים ובאולרים על-ידי בני-נוער (מ-842 מקרים בשנת 2003 ל-1062 מקרים בשנת 2004).

בשיחתו של השר לבטחון הפנים, מר גדעון עזרא, עם בני-נוער, המרצים את עונשיהם על עבירות קשות (רצח, ניסיון לרצח, אונס, שימוש בסמים), בעת ביקורו לאחרונה בכלא "אופק", עולה "היתממותם" של אלה בכל הנוגע לידיעת החוק, וחמור מכך - לסכנות שבנשיאת כלי התקיפה

"עד לפני שנים אחדות, על-פי הנורמה החברתית שרווחה בציבור, אחת מהמתנות הפופולאריות ביותר לבני-המצווה הייתה אולר", אומרת סגן-ניצב ד"ר סוזי בן-ברוך, ר' מדור נוער באגף חקירות ומודיעין. "החקיקה החדשה אוסרת נשיאת אולר אפילו בתור "קישוט", אך היא מתירה את נשיאתו ל"מטרה כשרה", היינו - לטיול או לפקניק, שכן אז השימוש בהם הוא לצרכים אלה בלבד".

הבעיה, לדברי סנ"ץ בן-ברוך, איננה השימוש באולר או בסכין על-ידי התלמידים בעת טיול (שכן אז הבעיה היא דווקא שתיית אלכוהול ושימוש בסמים), אלא שימושם בכלי תקיפה מסוג זה ליד בתי-הספר, בדרכם אליהם או בחוזרם מהם. "חיסול החשבונות נעשה, בדרך-כלל, מחוץ לכותלי בית-הספר", היא מדגישה. "מתוך 49 מקרי סכינאות, שאירעו ע"י קטינים בשנת 2004, רק ארבעה מהם אירעו בין כותלי בית-הספר. ברוב מקרי הסכינאות, הנערים הדוקרים לא היו מוכרים למשטרה".

במהלך השנה החולפת אירעו תשעה מקרי רצח, שבהם היו מעורבים קטינים. שמונה מתוכם לא היו מוכרים כבדוקאים. הסיבה לשימושם בסכין הייתה פשוט פגיעה בכבודם. לדבריה של סנ"ץ בן-ברוך, בעצם נטילת הסכין לידיהם, מוותרים הנערים